Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Pedro Armendariz Imaz

Ordizia, Gipuzkoa (1925-2022)

Aurkibidea

Biografia

Ordiziako Intxaustizarra baserrian jaio zen Pedro. Aita Ordiziako Buztuntza baserrikoa zuen; ama, berriz, ataundarra. Umetan eskolara joan zen, baina gazte-gaztetatik baserrian lan asko egin zuen. Hogeita hamaika urte zituela, eraikitzaile-lanetan hasi zen eta bertan ibili zen erretiratu zen arte. Ordiziako kontu asko kontatu zizkigun elkarrizketan.

Zintak

ORD-048

- **Proiektua**: Ordiziako ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Pildain Larrañaga, Itziar
- **Data**: 2011-12-07
- **Iraupena**: 60 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Etxeberria, Eider

ORD-049

- **Proiektua**: Ordiziako ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Pildain Larrañaga, Itziar
- **Data**: 2011-12-07
- **Iraupena**: 65 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Oruesagasti, Ainitze

Pasarteak

1. Aitonaren bizipenak eta aholkuak

- **Erref**: ORD-048/006
- **Iraupena**: 0:01:42. **Hasi**: 00:04:41. **Bukatu**: 00:06:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Iritziak

Laburpena:
Aitona exiliatuta egon zen Frantzian; eta gerora, Atauna itzuli eta ezkondu egin zen. Aitonak amari esaten zion ez sartzeko politikan. Aitonaren esanak gogoan ditu.

2. Eskolako maisuaren esanak gogoan

- **Erref**: ORD-048/010
- **Iraupena**: 0:01:47. **Hasi**: 00:09:10. **Bukatu**: 00:10:57
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Errepublikanoak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera

Laburpena:
Eskolan ibili zenean, maisua errepublikanoa zen, eta haren esanak eta aholkuak gogoan ditu Pedrok. Gerra hasiera eta gorabeherak kontatzen ditu.

3. Ganadua eta gaztainak etxean

- **Erref**: ORD-048/014
- **Iraupena**: 0:01:22. **Hasi**: 00:14:36. **Bukatu**: 00:15:58

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:
Baserrian, ganaduarekin nola moldatzen zen azaltzen du. Gerra ostean, gaztainari esker atera ziren aurrera, neurri handi batean, gosea kentzen baitzuen.

4. Sagardoa egiten zuten etxean

- **Erref**: ORD-048/015
- **Iraupena**: 0:01:14. **Hasi**: 00:15:58. **Bukatu**: 00:17:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Sagardogintza

Laburpena:
Sagardoa egiten zuen garai batean Pedrok. Sagardoa egiteko prozesua eta tresnak azaltzen ditu.

5. Txerria banatzeko ohitura, baita 'Pernando amezketarra'ren garaian ere

- **Erref**: ORD-048/017
- **Iraupena**: 0:01:14. **Hasi**: 00:18:05. **Bukatu**: 00:19:19
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Txerria hildakoan, auzokoen artean banatzeko ohitura zegoen. Pernando amezketarraren anekdota kontatzen du, horri buruzkoa.

6. Erlijioa baino kezka handiagoak

- **Erref**: ORD-048/020
- **Iraupena**: 0:02:06. **Hasi**: 00:21:23. **Bukatu**: 00:23:29
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa

Laburpena:
Pedro ez da elizkoia izan. Ardura handiak zeuzkan, eta ez zuen elizara joateko betarik.

7. Kontratista-lanetan hasi eta jarraitu

- **Erref**: ORD-048/023
- **Iraupena**: 0:03:24. **Hasi**: 00:26:58. **Bukatu**: 00:30:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:
Kontratista-lanetan nola hasi zen azaltzen du. Lurrekin izandako gorabeherak kontatzen ditu.

8. Etxeko janaria, eta patata jateko ohitura berria

- **Erref**: ORD-048/026
- **Iraupena**: 0:01:23. **Hasi**: 00:34:50. **Bukatu**: 00:36:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:
Goizean eta gauean zer jaten zuen azaltzen du. Tomatea etxean egin, eta botilatan sartzen zuten. Patata jateko ohitura kanpotik etorritako jendeak ekarri zuen.

9. Arraina asko eta merke

- **Erref**: ORD-048/027
- **Iraupena**: 0:01:03. **Hasi**: 00:36:13. **Bukatu**: 00:37:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:
Lehen arraina jaten zuten, asko baitzegoen; garai hartan, merkeak ziren arrain mota gehienak. Arraina askotan simaurretara botatzeko erosten zuten.

10. Beasaingo fabrikak ekarritako dirua

- **Erref**: ORD-048/028
- **Iraupena**: 0:02:27. **Hasi**: 00:37:16. **Bukatu**: 00:39:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Goierriko lantegiak

Laburpena:
Beasaingo fabrikak ekarri zuen dirua herrira. Gerra garaian, fabrika hartan lan asko sortu zen, bonbak egiteko. Diru harekin, jendeak zer egiten zuen azaltzen du.

11. Txoriak jaten zituztenekoa

- **Erref**: ORD-048/031
- **Iraupena**: 0:01:09. **Hasi**: 00:46:28. **Bukatu**: 00:47:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:
Lehen txoriak harrapatzen zituzten, eta etxean jaten zituzten. Txoria nola prestatzen zuten azaltzen du.

12. Familiarteko ugari Argentinan

- **Erref**: ORD-048/034
- **Iraupena**: 0:01:25. **Hasi**: 00:49:33. **Bukatu**: 00:50:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Diaspora » Lana diasporan » Abeltzainak eta nekazariak diasporan
- Diaspora » Disporara bidaia » Diasporara bidaia
- Diaspora » Euskaldunak diasporan » Euskaldunak diasporan

Laburpena:
Pedroren familiarteko ugari Argentinan bizi dira. Harako bidaia nola eta zergatik egin zuten azaltzen du.

13. Auzolana eta elkartasuna

- **Erref**: ORD-049/005
- **Iraupena**: 0:01:02. **Hasi**: 00:04:57. **Bukatu**: 00:05:59
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:
Garai bateko Ordiziak normatasun handiagoa zuela dio Pedrok. Lehengo herritarren izaera, antolakuntza, auzolana... aipatzen ditu.

14. Gaztetatik lanean

- **Erref**: ORD-049/006
- **Iraupena**: 0:00:43. **Hasi**: 00:05:59. **Bukatu**: 00:06:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Lehen, umeak 8-9 urterekin hasten ziren lanean; baserriko lanetan (basora txotx bila joaten ziren, itulan aritzen ziren...), neskak Donostiara neskame joaten ziren...

15. Beasaingo CAF lantegia

- **Erref**: ORD-049/009
- **Iraupena**: 0:02:06. **Hasi**: 00:09:03. **Bukatu**: 00:11:09
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Goierriko lantegiak

Laburpena:
Gerra aurreko bizimoduari buruzko gogoeta. Ordiziar askok Beasaingo CAF lantegian lan egiten zuen, eta, gero, baserriko lanetan aritzen ziren. Gerraostean, lantegi txiki ugari ireki ziren herrian. Lehen CAF lantegian zer lan egiten ziren aipatzen du: fundizioa, bonbak...

16. Mikeleteak eta Fraisoroko umeak

- **Erref**: ORD-049/014
- **Iraupena**: 0:02:17. **Hasi**: 00:18:43. **Bukatu**: 00:21:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Polizia
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Familia eredu desberdinak
- Politika » Gerra aurrea

Laburpena:
Gerra aurreko kontuak. Langabe zegoen jendea herri-bideak egitera joan ohi zen auzolanean, "rantxoaren" truke. Bide eta basoak ondo zainduta egoten ziren; mikeleteek "orden handia" jartzen zutela dio Pedrok. Fraisoroko umeei buruz hitz egiten du.

17. Errepublikarrak, karlistak eta nazionalistak

- **Erref**: ORD-049/017
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:23:03. **Bukatu**: 00:23:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak
- Politika » Jarrera politikoak » Karlismoa, liberalismoa
- Politika » Jarrera politikoak » Errepublikanoak

Laburpena:
Maisu asko errepublikarrak ziren. Ordizia inguruan EAJ-PNV-ko asko zegoen, baita karlistak ere. Gerra ondoren, errepublikar eta sozialista askok herritik joan egin behar izan zuten, beste batzuk "rekonbertitu" (itzuli) egin ziren Pedroren hitzetan.

18. Frankismo garaia

- **Erref**: ORD-049/018
- **Iraupena**: 0:01:38. **Hasi**: 00:23:53. **Bukatu**: 00:25:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak
- Politika » Jarrera politikoak » Errepublikanoak

Laburpena:
Frankismo garaiko kontuak. Frankistek agintzen zuten herrian. Kartzelan egondako errepublikarrek ez zuten boto eskubiderik. Nazionalistek industrian boterea zutela aipatzen du Pedrok. Gerra aurreko egoera ekonomikoa zein zen aipatzen du.

19. "Baba txikia" estraperloan

- **Erref**: ORD-049/019
- **Iraupena**: 0:01:22. **Hasi**: 00:25:31. **Bukatu**: 00:26:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Errazionamendu garaian, ordiziar asko egiten zuen lan Beasaingo CAF lantegian. Jendeak soldata irabazten zuenez, Nafarroatik ekartzen zuten estraperloan behar zuten jatekoa.

20. Asteazkenetako feria

- **Erref**: ORD-049/023
- **Iraupena**: 0:01:45. **Hasi**: 00:33:44. **Bukatu**: 00:35:29
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:
Asteazkenetan feria handia izaten zen Ordizian, inguruko herri guztietako jendea biltzen zen bertan. Feria egun osokoa izaten zen. Pedro, ama edota arreba joan ohi ziren feriara baserriko jeneroa saltzera. Udazken garaian, gaztainak, intxaurrak, sagarrak eta indabak saldu ohi ziren gehien. Salmentan ateratako diruarekin, arropa eta ohinetakoak erosten zituzten.

21. Pentsua eta ganaduaren elikadura

- **Erref**: ORD-049/024
- **Iraupena**: 0:01:27. **Hasi**: 00:35:29. **Bukatu**: 00:36:56
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Pentsua saltzen zuten biltegi ugari zegoen Ordizian. Ganaduarentzako garagar-orea ("pulpea") erosten zuten biltegian. Gainerakoan, baba txikia eta sagar patsa ere erabiltzen zuten ganadua elikatzeko.

22. Postrea: sagarra egosia edota arroz-esnea

- **Erref**: ORD-049/027
- **Iraupena**: 0:02:36. **Hasi**: 00:38:55. **Bukatu**: 00:41:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Baserria » Baserriko lanak » Sagarra, sagastiak

Laburpena:
Arroz-esnea eta Errezil sagar egosia edo errea izan ohi ziren etxe gehienetako postrea. Errezil sagarra nola biltzen zuten kontatzen du. Jatordu garaian, berriz, bainak eta porru-patatak jan ohi ziren gehienetan.

23. "Bando, bando! Alkatek esan do...!"

- **Erref**: ORD-049/028
- **Iraupena**: 0:01:27. **Hasi**: 00:41:31. **Bukatu**: 00:42:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak

Laburpena:
Aguzilak jotzen zuen bandoa herrian; danborra jo, herritarrei dei egin eta partea ematen zuen. Auzo handietan, oharra jartzen zuten ezkaratzetan. Sarritan, meza ondoren jotzen zen bandoa. Ordizian euskaraz eta gaztelaniaz ematen zuten bandoa.

24. Traperoak

- **Erref**: ORD-049/030
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:43:29. **Bukatu**: 00:44:39
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:
Ordizia inguruan trapero asko zegoen. Feria egunetan, arkume eta ardi larrua erosten zien baserritarrei, eta Tolosa eta Bergarako lantegietara saldu ohi zuten gero.

25. Ijitoak

- **Erref**: ORD-049/032
- **Iraupena**: 0:03:05. **Hasi**: 00:44:47. **Bukatu**: 00:47:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana

Laburpena:
Bertako eta kanpoko ijitoei buruz hitz egiten du Pedrok. Beasainen ba omen zen ijito familia euskaldun bat. Feria egunetan, Leon Salvadorren berriketaldi eta eskaintzek jende asko biltzen omen zuten. Hungariako ijitoen ikuskizunak ere izaten ziren aldian-aldian.

26. Gauzaina

- **Erref**: ORD-049/035
- **Iraupena**: 0:01:04. **Hasi**: 00:48:43. **Bukatu**: 00:49:47
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak

Laburpena:
Gauzainen eginkizuna izaten zen gauetan herri zaindu eta ordena mantentzea. "Serenoei" buruzko esaera bat aipatzen du: "paseo de noche, duermo de día...".

27. Garraio motak

- **Erref**: ORD-049/036
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:49:47. **Bukatu**: 00:50:57
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Beste garraio batzuk

Laburpena:
Postariak gurdia zeukan, eta jendea zaldi-karroan eramaten omen zuen batera eta bestera. Gehienetan, autobusa jendez beteta ibiltzen zen. Kaletik gertu bizi zirenak, asto gainean ibili ohi ziren.

28. Ataungo sorgin eta jentil kontuak

- **Erref**: ORD-049/038
- **Iraupena**: 0:02:59. **Hasi**: 00:51:03. **Bukatu**: 00:54:02
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:
Ataungo osaba eta lehengusuei askotan entzun izan zizkien hango sorgin eta jentilei buruzko istorioak.

29. Ataungo jentilak I

- **Erref**: ORD-049/041
- **Iraupena**: 0:00:34. **Hasi**: 00:55:33. **Bukatu**: 00:56:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:
Ataungo osabari jentilei buruz entzundako kontuak aipatzen ditu. Infantadoko Dukea Lazkaon jarri zenean, Ataungo herriak ez zuen botererik, eta mendira ihesean joanda zeuden jentil batzuk hil egin zituztela, beste batzuk menditik behera erori zirela eta beste batzuk preso hartu zituztela kontatzen du.

30. Ataungo jentilak II

- **Erref**: ORD-049/043
- **Iraupena**: 0:01:05. **Hasi**: 00:56:54. **Bukatu**: 00:57:59
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:
Ataungo osabari jentilei buruz entzundako kontuak aipatzen ditu.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-30

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com